

De zelfvoorzienende regio

Een nieuw perspectief voor de provincie Groningen

Er wordt veel geïnvesteerd in de provincie Groningen. De aardbevingschade wordt opgelost en de krimp beteugeld. De plannen lossen het huidige probleem op maar geven de provincie Groningen geen nieuw perspectief. Er is behoefte aan een nieuwe, verbindende visie voor de komende decennia.

Het plattelandsgebied van de provincie Groningen is het laatste jaar veel in het nieuws. Veelal betreft het negatief nieuws over aardbevingen, krimp en massaontslagen. De combinatie van bovenstaande factoren heeft veel (Rijks)geld los gemaakt waarmee projecten worden opgestart. De thema's die worden opgepakt zijn: veiligheid, kwaliteit, betaalbaarheid, bereikbaarheid, energie, economie, ontgroening/vergrijzing en voorzieningen. Deze thema's hebben onvoldoende verbinding met elkaar en de Groninger gemeenschap herkent zich niet voldoende in deze thema's.

In de plannen wordt vooral aandacht besteed aan het oplossen van de huidige problemen. Echter, over een aantal decennia is het gas op maar zijn de problemen niet opgelost. Veel belangrijker is dit gebied een toekomst te geven zodat ook over twintig jaar mensen in dit gebied willen verblijven. De regio heeft een nieuwe perspectief nodig. Dit vraagt om een herkenbare visie met een integrale aanpak.

Herkenbaarheid voor de gemeenschap gaat uit van de kracht van het gebied. Verbeter de unieke eigenschappen van het gebied in plaats de focus te leggen op het verbeteren van zwakke punten. De provincie Groningen heeft een flink aantal sterke punten te weten voedselproductie, energievoorziening, de verbinding stad en ommelanden en de verbinding tussen (wetenschappelijk) onderwijs en economische ontwikkeling. Deze sterke punten kunnen worden verbonden in de visie: De zelfvoorzienende regio.

De zelfvoorzienende regio wordt gedragen door bewoners die trots zijn op zichzelf en het gebied waarin ze wonen. Projecten worden getoetst op duurzaamheid zoals groene energie, duurzame landbouw, betaalbare bereikbaarheid, balans in lokale economie en onderwijs en het versterken van de verblijfsruimten (natuur en cultuur). Daarbij is het van belang dat de sterke band tussen stad en ommelanden intact blijft en waar nodig versterkt wordt door uitstekende verbindingen en oog voor elkaar.

Gemeenten en Rijksoverheid zijn dienend aan de plannen van de Groningse bewoners, organisaties en ondernemingen. Zij geven de ruimte voor plannen en ondernemerschap als dit binnen de visie van de zelfvoorzienende regio past.

Op dit moment zal de verandering moeten worden ingezet; investeringsruimte van de traditionele partijen (zorginstellingen en corporaties) neemt af. Nieuwe uitvoeringsorganisaties, die privaat of publiek privaat worden gefinancierd, moeten ontstaan. Een van die organisaties kan het project servicebureau (in oprichting) zijn. Zij nemen de uitvoering rond de aardbevingsschade van de NAM over. Ondanks de inspanning van de dialoogtafel is dit servicebureau nog ver van een integrale aanpak: krimp, energie, kwaliteit, eigenheid en leefbaarheid.

Juist nu is de gelegenheid om bestuurlijk keuzes te maken. Wat kan wel of niet worden behouden gelegitimeerd vanuit eigenheid, betaalbaarheid, kwaliteit en leefbaarheid. Daarvoor moeten de overheden als medeopdrachtgever gaan optreden naast de NAM naar het project servicebureau.

Van belang is de thema's krimp, bevingen en energie met elkaar te verbinden met als doel: betaalbaarheid, eigenheid en kwaliteit ten dienst te stellen van de leefbaarheid van stad en ommelanden. Een verhaal dat bewoners en bestuurders verbindt en eigenheid en diversiteit stimuleert.

Toekomstbeeld (PSB project servicebureau, nog niet openbaar maken)

De regio is veilig. Bij eventuele aardbevingen is er in huis geen gevaar. Alle aardbevings gerelateerde schade is naar tevredenheid van de eigenaren en bewoners hersteld, In dezelfde periode zijn tienduizenden woningen verstevigd, verduurzaamd en in andere opzichten verbeterd.

In veel plaatsen zijn succesvolle combinaties gemaakt met leefbaarheidsprojecten, waarmee bewoners hebben ervaren dat eigen activiteiten ertoe doen. Bewoners voeren regie over de leefomgeving.

In veel dorpen is sprake van nieuwe vitaliteit. Zo is het aardbevingsgeld niet alleen gedupeerde eigenaren, maar zeker ook de regio als geheel ten goede gekomen. Nieuwe –ook jongere- inwoners weten de weg naar het gebied weet te vinden.

De krimp is beheersbaar en de huizenmarkt vertoont weer dynamiek. Regionale en lokale ondernemers hebben in het herstel en ontwikkelingsproces van begin af aan een belangrijke rol gespeeld.

Het PSB is een vaste partner geworden in een kosteneffectieve uitvoering van de werkzaamheden met een brede scope. Het Groninger gas is nog steeds van vitaal belang voor de Nederlandse economie en dat wordt in het winningsgebied geaccepteerd. De gevolgen van de gaswinning wordt zorgvuldig gemonitord, de bevolking wordt door NAM en overheid actief en correct geïnformeerd.

De angst voor nieuwe bevingen is niet verdwenen, maar er is vertrouwen dat de verantwoordelijken alle relevante informatie delen en dat bij mogelijke schade gedupeerden snel en ruimhartig worden gecompenseerd. Het gevoel van Groningen als wingewest is omgeslagen in gezamenlijke Groninger trots.